

Rättegången med "Sven i Boarp".
Bjäre Härads Sommaring 1684 i Båstad.

"Anno 1684 d. 16 juni blev laga Bjäre Härads Sommaring hållet å rätten tingstad i Båstad av Häradshöfdingen Christoffer Möller, närvarande Cronans befallningsman Håkan Kråka, samt häradets edsvurna män med menige allmoge.

Domaren Jöns Andersson i Margretetorp för Hjernarps socken, nämndemännen Nils Svensson i Simontorp för nämnde socken, Anders Persson för Båstad by, Pehr Månsson i Förslöv frånvarande med laga förfall, i hans ställe Pehr Mårtensson som avlade Ed, för V. Karups sock., Bengt Brorsson i Glimminge för dito sock., Ored Åkesson i Krogstorp för Grevie sock., Sören Persson i Killeröd för dito sock., Sven Nilsson i Hittarp för Förslövs sock., Olof Persson i Lillahult för dito sock., Jeppa Jönsson i Barkåkra för Barkåkra sock. o. Pål Bengtsson i Rebbelberga för Rebbelberga sock.

Samma dag Hr. Generalguvernementsfiscalen Georg Andreas Donner här för Rätten låtit uppläsa sin fullmakt av Generalguvernören Ascheberg gifven, daterad Malmö den 27 sept. 1683, Dernest framlade han en klagoskrift och lagligen agerade emot dem, som under varande sistlidne kriget hafva varit snapphanar, antingen de då begått mord eller eljest följt dem, som bemelte klagoskrift innehåller.

Hr. Generalguvernementsfiscalen hafver icke allenast anlagat **Sven i Boarp och Hjernarps socken**, utan ock **Anders Christensson i Söndrebalg o. Mickel (Jönsson) i Hulebeckseröd** med dess **hustru Inger** för föröfvad otrohet och snapphaneri i krigstiden, till hvilken ända han ock åtskillige vittnen inkallat, att edeligen deras vittnesbörd aflägga, hvilka alla inkallades och då tillsporde Rätten dessa anklagade, om någon af desse vittnen äro deras afvundsmän? Dertill de svarade var i sin stad, nej. Domaren Jöns Andersson är inkallad till vittne i denne sak och alltså förordnades Strandridaren Bengt Svensson i Båstad i hans ställe. I nämndeman Åke Hanssons i Perstorp ställe förordnades Håkan Persson i Ingelstorp, hvilka båda aflade Ed. Fördensskull togo vittnena afträde och allenast **Cornetten Eric Syk (senare Kärtingehult)** blef inne, hvilken vittnade, att ungefär i fjol om jultiden, när han var i Hjernarps prästgård, hade kyrkoherdens hustru berättat huruledes hon hört om före detta Regementsqvartermästare Frans Klingspors död o. huru han blef mördad i krigstiden.

Han låg sjuk hos en bonde i Ellekiärr strax vid Skillinge i 14 dagar. Han hade en stor post penningar hos sig, som sades vara 10.000 daler silfermynt. Bonden förde honom derifrån till Werjesby i Hjernarps socken till **Jöns Salomonsson (i Bjäragården)** och förrän de kom dit frågade Klingspor en i **Söndrebalg bonden Jöns Pålsson**, hvar han kunde få qvarter. Han svarade, att han skulle skaffa qvarter i Werjesby hos Jöns Salomonsson, som var en braf man. Klingspor hade två drengar och två ryttare med sig. Ryttarna blef inlogerade hos **Sven (Persson) i Skorstensgården** och skulle Jöns Pålsson i Söndrebalg ha sändt bud efter snapphanar och fem snapphanar kom dit, men de dristade icke första gången gå på dem, utan sände bud efter flera, som ock skedde. De tog sedan först ut begge ryttarna och sedan sal. Klingspor med hans ena dreng och och förde dem ned i Abullagårds mark uti ett kiärr och där mördade de dem.

Snapphaneryttmästaren Eskil Nielsen ville unna Klingspor livet, eftersom han bjöd en stor summa penningar för sig, hvaremot **Anders Persson i Tiarp** förbjöd, att han skulle få lefva, på det han icke skulle röja dem.

En af Klingspors drengar slapp undan till Harnacka, där bonden gömde honom öfver natten på ugnen Men om morgonen sände snapphanarna efter honom och hade honom i åtta dagar hos sig i **Boarp hos Sven (Persson)** o. brukade apespel med honom derstädes o. sedan **skjöto de honom i Solbergs vång**, strax efter der som de tvenne ryttarna blefvo mördade. Dessa snapphanar, som hade sitt tillhåll hos Sven i Boarp, tog tvenne andra ryttare i Solbergs stuga hos enkan Bengta, hvilka ryttare fick mat där och ämnade sig till Sverige. Ryttarna mördades också i Solbergs vång. Cornetten bekände, att han länge vetat, att Klingspor o. de andra voro mördade, men han visste icke platsen var detta skedt. Andra Pingstdagen tog han så **Ryttare Isack Lombs hustru** med sig och bad henne visa honom platsen.

Fjärde Pingstdagen var Majoren Drakenhielm och Generalguvernementsfiscalen Donner med honom, Cornetten, dit och läto samma bönder gräva upp liken igen, som hade gräft ned dem. En av dessa bönder, nemligen **Trulls (Pålsson) i Bjällegården**, svarade majoren, när han befallde honom att skaffa likkistor, att den som har lagt ner dem eller dödat dem, må det göra.

Guvernementsfiscalen frågade Cornetten, om han hört, hvad rykte Sven i Boarp haft om sig. Han svarade, att det kunde icke vara mycket berömmeligt, utan mera straffvärdigt. Det har postbonden Bengt (Jönsson) i Ö.Karup berättadt honom i hans, Cornettens egen stuga nu nyligen, att Sven i Boarp var med när Löjtnant Fersenstein, tullnären Måns Svensson o. tvenne ryttare i Laholm blef ihjälskjutna, och att Sven hade en röd rock, värja och gehäng samt uppbunden hatt på sig, karbin och pistoler för sadeln, och viste kläderna, som var blodiga, sägandes, att de hade kämpat mot de svenske skiälmar, och då lät han sig titulera kvartermästare. Cornetten berättade, att han låtit nu på en kort tid dessutom tio andra i kiärrer nedgräfdas lik uppgräfvade i samma socken. Fem skola ännu emellan Hjernarps och Tostarps socknar uti en mosse ligga. Ibland dessa sade han en haft på hufvudet en stor svart peruk, med svart band uti, som berättas vara en löjtnant, mera visste han ej att berätta och tog han aftråde.

Anno 1684 d. 17 juni fortsatte Tinget. **Corpralen Pehr Jacobsson** vittnade om Sven i Boarp, att när han åtskilliga gånger under krigstiden varit i Helsingör efter Ryttmästarens order, att köpa några kiöldrar (livrockar) till companiet, den förre snapphaneryttmästaren Eskil var nu Strandridare i Jylland i en liten stad Ramnes, jämte andra snapphanar. Hvarje gång Corpralen hade träffadt honom, hade han frågat efter " huru Sven i Boarp måhr, och om han icke har någon frestelse eller tilltahl för hans väsende med snapphanar under Krijgstijden, helst han var vållande och hufvudman af första begynnelsen till att reeta och instigera en och annan till snapphanerij; och hafva dessa uti Krijgstiden ock nu i Helsingöhr varande Snapphanar för honom sagt, dhet är under, att han Sven i Boarp får slippa. Men att vij som voro tiggare pojkar och togo oss dhet an, var bemeldte Sven vållande dhertill, i dhet han rådde och öfvertahlte oss dhertill, vij hade icke heller något att beställa och sedan vij kommo in medh dhet väsendet, så kunde vij icke heller afverga dhet, huarföre vij nu är flytte hiit öfver. Men at han så slipper uthan tillthal ähr underligt."

Anno 1680 om våren, när Sal. Guvernören Gyllenstirna var i Köpenhamn på ambassaden, var han Corpralen i Helsingör, av Krigskammarrådet Cronacker med bref till Hans Excellentz skickad, då samma gång snapphaneryttmästaren Eskil bad honom, att han skulle säga Sven i Boarp, att han ville låta honom få sin anpart av de kopparpenningar, 250 dal smt., som vi togo i Werjesby o. förde till Sven i Boarp i tvenne kistor.

I vidrigt fall, sade Eskil, så framt Sven icke skickar mig min andehl, vill jag stjåla mig hemligen öfver och tända eld på hans gård. När Copralen kom från Helsingör hann han upp på vägen vid Werjesby gata dåvarande **Cronans Befallningsman Nils Olsson Svahn (på Ryet)**. Då han refererade detta för honom, reste de till Sven i Boarp, berättade honom detta, då Sven igen svarat, "at Eskils anpahrt har jag av dessa kopparpenningar växlat i silfvermynt och ville sända medh min piga der öfver, men när min piga kom till Kullen mötte en Cornett henne och tog penningarna bort." Anno 1680 när Corpralen hade sitt kvarter hoos Anders i Tiarp, Svens broder i Boarp, och han var på engen och skulle hösta, kom han på en albuske och dervid var en grop, där tvenne lik voro begravda. Af dem tog han den ena hufvudskålen o. bar in i sin kammare. Någon tid derefter viste han Cronans Befallningsman Nils Olsson hufvudskålen. Då frågade han Anders i Tiarp huru de döda kroppar voro der begrafda, då svarade han, att vid den tid, då danska krigsfolket låg deromkring dödde många af dem och de begrafde dem icke annorlunda än kastade dem var de kunde. Han bekiende också, att snapphaneryttmästaren Eskil har inte en utan många gånger i Helsingör bett Corpralen hälsa Sven i Boarp, hans löjtnant, Item att Sven var med när Klingspor blef ihjälskjuten. Snapphaneryttmästaren Eskil har också tillsport Corpralen hur starkt Ryttmästare Drakenhjelm kompani var på manskap, vartill Corpralen svarade, att companiet var komplett. Eskil svarade;" Intet tror jag att edert kompani är så starkt, som när Sven o. jag stod i Bjäre Härad med vårt kompani, då voro vi 11 tjog man starkt.

Corpralen berättade vidare, att när han skulle köpa kiöldrar (livrockar) i Helsingör enligt Ryttmästarens order av snaphaneryttmästaren Eskil, har han Corpralen frågat efter en kiölder, som var bättre än de andra, var han den fått. Dertill Eskil svarat, att det var Fersensteins kiölder, och förrän vi slog ihjäl Fersenstein, bekiende han, att denna kiölder med andra hans kläder voro i Väla och när Sven och jag reste från Laholm till Boarp, sände han sin dreng till Väla efter dem. Slutligen berättade han sig hafva hört af Sven i Boarp, såväl i går som i dag, att Sven sjelf här i Båstad bekiendt sig varit med Eskil i Laholm, när Fersenstein blef ihjälskjuten och då hade Sven en grå häst.

Nemndeman Åke Hansson i Perstorp vittnade, att han hört i krigstiden ett ondt rykte om Sven i Boarp, att han varit med snaphanarna i följe jämväl när Fersenstein blef ihjälslagen i Laholm. Sammaledes hade han hört talet om Klingspor, men han vet icke om Sven i Boarp varit med snaphanarne, då Klingspor blef mördad, vidare visste han ej att berätta.

Sal. Löjtnant Lentz enka hustru Brita Svendsdotter vittnade, att den första tiden under kriget bodde hon i Allegården och några dagar derefter, när Klingspor var skjuten, kom en bondhustru Sissa, Per Olssons i Werjesby, till henne med en bytta mjölk. Hon berättade att, Gud bättre det står illa till. Då svarade löjtnantskan, att det står inte bättre till med mig, men I hafven ingen nöd. Då svarade bondehustrun med gråtande tårar, att de hafva slagit fyra svenska karlar ihjäl. När svenska partiet kommer, så brenna de både byn och oss opp. Löjtnantskan frågade bondhustrun vad det var för folk. Hon svarade att de hade dragit karpuser ned för ögonen och gjorde sig till tyskar.

En tid derefter när hon var drifven från sin gård till Turagården i Werjesby blef hon varse, som hon stod och såg igenom ett stall, att förbi gården marscherade ett stort partie snaphanar. Hon frågade de andra, som stodo hos henne, vart de skulle taga vägen, eftersom de voro så många. De andra svarade, att de säga att de skola till Örkelljunga Prästgård o. brenna den opp. Där är Gyllenstierna.

Då såg hon Sven i Boarp följa med truppen, men han red bredvid och han hade en grå skjorta på sig och en bössa med sig i sadeln. Eljest berättade hon sig hafva ofta sedt Sven i Boarp rida med ibland en, ibland med två snaphanar och alltid hafva bössan i sadeln, vidare visste hon intet att berätta.

Toa Åkesdotter en ryttarenka vittnade, att hon icke? kan veta till sig hafva sedt Sven i Boarp följdt med snaphanarna esomoftast, icke allenast före utan ock sedan det stora snaphanepartiet marscherade till Örkelljunga Prästgård, då Sahl. Gyllenstierna låg där, i den mening som tahlet gick att brenna opp prästgården. Eljest bekiende hon, att **Sven i Boarp** kom en gång **med sin broder Anders till deras syster Karin, Pers i Harnacka i Hjärnarps socken**, då systemen rådde begge sine bröder, att afstå ifrån snaphaneväsendet, då de svarade systemen igen;"System, grufva dig intet, blifver det danskt, så hafver vi våre gårdar skattefria och blifver det svenskt, så kunna vi köpa hus i Köpenhamn, om det än vore muradt hus." Systemen förmanade begge sine bröder med gråtande tårar än ytterligare att afstå från snaphaneväsendet, och ville hvarken hon eller hennes man det ringaste hafva beställa med deras gods. Och samma gång tordes hvarken Sven i Boarp eller hans hustru för våra partier blifva ved gården och derföre öfvertahlte han Sven henne, att begifva sig till Boarp o. mälta der något malt, som hon ock gjorde. Hon var i Boarp en månads tid, och allt som hon mältade, lät hon Sven efter hand hämta.

Hon gjorde också ost o. smör. Korna, som var i skogen, hade hon mjölkat där. Hon berättade också, att der i huset fanns åtskilliga skrin och kistor, som voro tagna i Laholm och annorstädes.

Ett öfverdrag till en rustvagn fanns der också, men vagnen var förd till Jöns Salomonsson i Werjesby och litet derefter till Boarp. När det sedan spordes efter vagnen, så sendes den bort från gården, men vart visste hon ej. När hon skulle begifva sig till Boarp för att förestå hushållet försäkrade Sven o. hans hustru henne således:"Om wij få dansk fred och I kunnen frija vår boskap, så skohlom wij hjälpa Eder, efter som I hjälpa nu oss, o. gifva Eder een koo." Hon bekiende också, att när hon en gång skulle gå efter fåren i skogen strax vid gården i Alle kiärr, blef hon varse att en karl var ihjälslagen och hade allenast en strumpa på sig. Det var en bonde, som var skickad med ett bref till en löjtnant. Hon berättade vidare, att en tid efter slaget vid Lund kom Klingspor jemte fyra andra till Jöns Salomonsson i Werjesby (Bjäragården) emot aftonen och af dem **blef två inqvarterade i Skorstensgården hos Sven Persson**. Om natten blefvo de med Klingspor tagna och om morgonen, sedan snaphanarne samlats hafva de slagit en

kritz omkring honom, och när hon fick veta detta, sprang hon dit och tittade genom ladan och såg hur Klingspor höll sina händer upp, stående på sine knän och sade: "Mina kära herrar, gifven mig mitt lif och fören mig fången till Landscrona." Han bjöd många penningar för sig. Eskil var först sinnad att unna honom lifvet, men Anders Persson i Tiarp, Svens bror i Boarp, sade till Eskil, läggandes sin hand på hans axel; "Min käre bror, om vi det göre, så förråder han oss bönder." Då svarade Eskil: "Så må det få vara." Och derifrån fördes Klingspor med sitt följe neder uti ett kiärr, hvarest de blefvo mördade och blefvo liggandes der en lång tid obegravda, intill dess länsman befälde de döda kropparna skulle begravas. Eljest berättade hon, att när tahlet föll om dessa döda kroppar ibland grannarna, att de undrade, hvarför icke kropparna begrofs och att de lågo så ofvanpå jorden.

Snaphanen Grå-Larsson, som blef slagen vid Båstad och uti Hjärnarps kyrkogård blef begravven med prosession av snaphanar och de gåfvo salva för honom. Slutligen vittnade hon, att när Fersenstein och **tullaren Måns Svensson i Laholm** blefvo ihjälskjutna var Sven i Boarp med. Mehr visste hon ej.

Bengt Jönsson nemndeman och postbonde ifrån Höks Härad och Ö.Karups by från Halland presenterade sig godvilligt inför Rätten och vittnade, att den tid då Eskil och de andra snaphanarna voro i Laholm och sköto ihjäl Fersenstein, tullnären Måns Larsson och tvenne ryttare, hafva de om natten före legat i Ö.Karup. Uti prästgården lågo Eskil och Sven i Boarp, men i den gården Bengt Jönsson nu har i bruk lågo 16 snaphanar. Om morgonen begåfvo de sig till Laholm, där de sitt förargeliga väsende föröfvade, som förmeldt är. Ungefär vid middagstid kom de tillbaka igen o. voro i Prästgården. De hade ett och annat röfvargods med sig, men huru mycket visste han ej, ty han var icke då hemma utan i Halmstad och stadde sig den gård, som han nu åbor, af Cronan. **Kyrkoherden Hr. Nils (Warberg) i Ö.Karup** hade berättat detta vid hemkomsten för honom. Bengt Nilsson var ogift då och tjente i Prästgården, men nu har han enkan till hustru, som de 16 snaphanarne voro inlogerade hoos.

Kyrkoherdens i Ö.Karup Hr. Nils Arfvedssons bref och attest blef för Rätten uppläst, av den 9 juni, i hvilket han fullkomligen bekiänner, att Sven i Boarp var med några gesäller? i Laholm, när Fersenstein blef ihjelslagen.

Ryttarenenkan Apollonia Jacobsdotter i Gunnarp (Gånarp) i Tostarps socken vittnade, att den tiden Sahl. Hr. Gyllenstierna med sitt folck var i Engelholm anno 1677, såg hon, att Sven i Boarp med brodern Anders följde snaphanar till Rebbelberga bro och densamma kastade upp. sedan begåfvo de sig till skogs och då hade Sven en grå rock och räfskinnsmössa på sig samt en lång bössa framför i sadeln. Anders hade en grön rock på sig och en bössa framför sig i sadeln. Hon berättade, att dessa snaphanar lät skriva sig till 220 man starka. När hon såg dessa snaphanar marschera var hon i Bjellegården. Vidare berättade hon om det förut omnemnda mordet på Klingspor och hans sellskap. Berättade också, att kropparna låg obegravne tills några dagar före Sahl. Gyllenstierna kom resande. Elliest berättade hon, att det gick ett sådant tahl, att Klingsporren skulle berättadt för snaphanarne sig hafva **lämnat sitt penningeskrin i Ellekiärr ved Skillinge** och att snaphanarne hade tagit och undsagt dem i Ellekiärr derföre. Berättade ock Anders i Tiarp, Svens bror, var med när Klingspor blef ihjelskjuten, och hade inte Anders varit, så hade Klingspor behållit sitt lif, och att han Anders, som berättas, hade varit och dragit Klingsporens dreng neder ifrån vagnen uti Harnacka om morgonen.

Ryttaren Anders Fågels hustru Boel Persdotter i Söndrebalg, att hon icke sjelf sedt Sven i Boarp följa med snaphanarne, men hans bror Anders i Tiarp, att han var med en gång och hade en grön rock på sig.

Ryttaren Gabriel Ericssons hustru Christina Jönsdotter vittnade, att den tiden hon tjente i krigstiden här i Båstad hos Lars Svensson såg hon Sven i Boarp följa med snaphanarne här i Båstad och ville de skjuta ihjel Mester Mickel Muurmester, hvarföre han ock lånt penningar hos hennes matfader att salfvera sitt lif, som ock skedde.

Ryttaren Tönne Andersson berättade, att i krigstiden, när han var i Torekov och sydde skor hoos Olof Ambo var Sven i Boarp där och ville köpa sill tillsammans med mycket annat folck i stugan. Då sade Sven, som var något drucken: "Jag har varit den förste, som hafver haft den ähran af skånska herredagsmännen, att taga Kung Carl i hand på Riksdagen i Stockholm. Jag har ock varit den förste, som

har följt honom uthur landet, när kung Christian kom på landet." Det var mycket folck i stugan och vittnet kunde icke kienna igen någon mehr än **Pehr Nilsson i Tockarp**.

Salomon Trullsson i Abullagården vittnade, att några veckor efter Juhl, när Klingspor med hans följe blefvo mördade och när de nedergröfves var det ungefär om Vår Fru tid, men hvem som befaldte det vet han icke, utan **Trulls Pålsson i Bjellegården** kom till honom att han skulle hjälpa med att grafva ned dem, och för den räddhåga och fruchtan de hade för snaphane Eskil, dristade de icke förr gräva ned dem.

Trulls Pålsson i Bjellegården vittnade, att Klingspor med följe blefvo ihjelslagne någre veckor efter Juhl och blef nedergrafne om vårens tid och efter Cronolänsmans Jöns Anderssons befallning, men han fick bud med en liten flicka.

Olof Tufvesson i Älekiärr (Ellekärr) i Munka Ljungby vittnade, att Klingspor hade logement hos honom i fjorton dagars tid och låg illa sjuk, men hvarifrån han kom, visste han icke. Han hade fem å sex hästar och en dehl väskor. När han skulle resa, lades några i släden och några på hästarna. Ett par af väskorna, som lades i släden, var tyngre än de andra. **Hans son Söne** och dreng Olof Mattson skjutsade Klingspor med två hästar till Werjesby, der blef han tagen om natten af snaphanarne. Hans son såväl som drengen, som körde Klingspor och de andra tre personerna han hade med sig till den platsen der de blefvo mördade. Derifrån hade hans son och drengen fördt sakerna och hästarna till en gård igen, men visste inte namn på gården. De körde omkring i marken, innan de kom till gården, ty snaphanarne följde med dem och de måste i trav köra tillbaka hem igen, mera visste han icke att berätta.

Anno 1684 den 18 juni fortsattes vidare med Tinget.

Jöns Salomonsson i Werjesby (Bjäragården) vittnade, att ungefär någon tid efter Juhl kom **Klingspor** sjelf sjuk till honom om kvällen och **kom då från Älekierr**, hvarest han hoos **Olof (Tufvesson) Munck** legat sjuk, och var med dem hans son, den andre hans dreng, som denne Klingspor med dess följe dit skjutsade, och blef Klingspor hoos honom med sine två drengar, jemte en af skjutsdrengarne, men de två ryttare och den andra skjutsdrengen drogo till Skorstensgården; om natten kom snaphanarne och då låg han i gården uti ett bakhuus, bekiende ock att hans hustru och folck lågo då illa sjuka, så att ingen var mera frisk än han sjelf och en liten flicka. När snaphanarne kommo tittade han genom dörren, och såg att Eskil och Anders i Tiarp var med, men de andre kiände han intet, då gömde han sig undan nordan för gården uti en hage och de drengar, som skjutsat honom dit, de skjutsa och följde med dädan, men på hvad sätt vet han intet, ej heller har han vetat de varit på det ställe, som de blefvo mördade, uthan hördt berättas det vara på Skorstensgårdens grund o.s.v., samt att snaphanarne haft sitt tillhåll hoos Sven i Boarp och hördt berättas, att en vagn blef tagen på Åhsen, som han mehte hörde Captain till, och blef lyst ved Hjernarps kyrka.

Mantals Commissarie Nils Olsson (Svahn)(på Ryet) vittnar; att anno 1680 kom **Corp. Per Jacobsson och Ryttaren Per Hane ved Werjesby** till honom, och då refererade Corpralen sig hafva varit öfver i Helsingör o. köpt någre kiöldrar till Companiet, och då tahlte med Eskil, då Eskil bedt honom påminna Sven i Boarp om någre penningar o.s.v. Han reste till Sven i Boarp och påminnte honom om penningarne. Sven svarade." Jag sände dem med en piga, och när hon kom till Kullen och ville öfver till andra sidan, hade en Cornett tagit penningarne af henne o.s.v. När Cornetten träffat Eskil i Helsingör hade han erbjudit sig, att ta vara på hans fordringar i Sverige, då svarade Eskil att " om jag har något i Sverige tör jag ha det courage att sjielf hämta det och mera till."

Sven Persson i Skorstensgården vittnar, att skjutsrättaren **Per Nilsson i Kyrkogården** inqvarterade två ryttare hos honom någon tid efter Juhl om kvällen med en dreng, som följde med dem, och var hemma hos Jöns Salomonsson i Werjesby om natten, och när de hade lagt sig, kom Eskil snaphaneryttmästare med Anders i Tiarp, Svens bror i Boarp, in i stugan och togo desse tvenne ryttare och tror de förde dem till Klingspor, och skjutsdrengarne följde med hästarna och allt det de haft med sig dit.

Per Nilsson i Kyrkogården vittnar, att förr än Klingspor blef tagen hördes intet af snaphanarne, men hördt att snaphanarne hade sitt tillhåll hoos Sven.

Därefter framträdde på samtliga Båstads byamäns vägnar tullnären Måns Stjerna, Lars Svensson, Nils Svensson, slaktare Truls Svensson och klockaren Troed Brorsson, vilka berättade, att anno 1677 om våren då snapphaneryttmästaren Eskil och Sven i Boarp med fyra andra snapphanar kom till Båstad, redo de hastigt igenom byn till Lilla Båstad, där en svensk kapare var. När kaparen märkte detta, gaf han sig till sjöss och mot kvällen kom dessa snapphanar till Båstad igen, där de blefvo öfver natten. Dessa vittnen betyga enhälligt, att Sven i Boarp red i bondekläder och hade en bössa framför sig i sadeln. Vid samma tillfälle måste murarmästaren Mickel för det klagomål han falskeligen hade anbragt öfver tullnären Måns Stjerna lösa sitt lif med penningar, som han lånade af byamännen. Sven i Boarp hade rådt murarmästaren att förlika sig med ryttmästaren Eskil. Vidare visste de ej att berätta.

Nils Hanson i Lilla Båstad vittnar och Hans Nilsson Ib. o.s.v.

Hellie Andersson i Mäsinge vittnade, att i V.Karups socken gick i begynnelsen af kriget det tahlet, att snapphanarne ville ha de unga drengarna där i socknen att följa med deras hop. Om de ej ville gå med skulle Sven i Boarp ha sagt, att man skulle skjuta två eller tre af dem ihjäl, så finge de vähl de andra drengarne med sig. Detta hade han icke sjelf hört utan af ryktet i socknen.

Klockaren Arfved Andersson i Hjernarp och domaren **Jöns Andersson (i Margretetorp)** vittnade ungefär detsamma. **Jöns Andersson** bekiende ock, att Sven hafver öfvergifvit sin gård och hållit sig undan en lång tid, samt att han **efter dåvarnade Befallningsman Wulff Rahms order** hafver låtit lysa på sockenstämman, att liken skola begrafvas.

Från Hjernarps socken framträdde följande, nemligen Jöns Andersson och Nils Persson i Söndrebalg, Per Persson och Nils Persson i Harnacka, Pål Jönsson i Söndrebalg, Sven Gudmundsson och Sven Andersson i Bjällegården, Sven Andersson, Sven Jönsson, Pehr Gudmundsson o. Sven Johansson i Werjesby, Gudmund Persson i Brödagården, Nils Persson i Lyckorna, Pehr Svensson i Öfre Boarp och Pehr Olsson i Penarp och vittnade, att de hört, att Sven i Boarp följt med snapphanarne och att dessa haft sitt tillhåll i Boarp och där skiftat och dolt deras rov och snaphanegods. När Klingspor blef ihjälslagen var Anders i Tiarp, Svens broder med. Pål Persson i Boarps hus var ock en snapphane och nu när Klingspor och de andra dödas ben blefvo upp grävde, rymde han undan och de hade icke sedt honom sedan dess, sammaledes Anders Persson i Tiarp, Svens bror.

Sven i Boarp blef nu inkallad och på det allfvarsammaste förmanad och åthvarnad, att gå till en sann och rätt bekiennelse, alldenstund så många vittnen hafva deras Ed aflagt och hafva inför Rätten bekiendt, om åtskilliga han förargeliga och högst straffvärda bedrifter, så att han förmeddelst en ren och sann bekiennelse må kunna fria sin själ från den eviga plågan. Han gjorde nu godvilligen den bekiennelsen, att han var med Eskil och de andra snapphanarna i Laholm den gången, när Leutnant Fersenstein, tullnären Måns Svensson och tvenne ryttare blefvo ihjälslagne, men sade sig vara tvingad af snapphanarne dertill.

Han erkände vidare, att det som snapphanarne hade röfvat blef skiftadt hos honom i Boarp, när Eskil och de andra snapphanarne plundrade och brände Laholm, men af det rofvet sade han sig icke ha bekommit för en fyrks värde.

Sven fick nu svara på en del frågor, nämligen om han varit med, när snapphanarne ville bränna Örkelljunga Prästgård. Han nekade till detta, då inkallades till "muntlig konfrontation" ryttarens Toa Åkesdotter, som med sin högsta salighets Ed vittnade, att Sven var med i Örkelljunga Prästgård. Detsamma vittnade Löjtnant Lentz änka

På frågan om Sven var med när Rebbelberga bro förstördes och när Gyllenstierna var i Ängelholm blev svaret: Nej! Häremot vittnade ryttaränskan Apollonia Jacobsdotter och förklarade, att hon om det behöfdes kunde skaffa fram fem vittnen, som kunde intyga, att Sven i Boarp var med vid båda tillfällena.

Sven i Boarp tillfrågas om han nekar till det Rustvagns Locks öfverdrag, som fanns hos honom? Svar: Nekar dertill, men contrarium har Toa Åkesdotter bekiendt edeligen och nu vedstår, att det fanns uti hans huus och när hon mältade malt i Boarp, och som hon höljde öfver maltet. Där fanns äfven många kläder af olika slag o. i olika färger, pistoler och pistolhölsterknappar, sadelgjordar m.m. annat, som hon

måste efter Svens hustrus begiäran bära ut och lägga i en hage, för att om svenska partier skulle komma, det skulle ej återfinnas.

Sven nekade också till, att han hade haft 250 daler av Eskil snaphanes pengar.

Corpral Pehr Jacobsson och Mantalscommissarie Nils Ohlsson vittnade, att Sven haft pengarna. Sven sade, att det var andra pengar, som han hade haft.

En annan intressant fråga var om snaphanarne hade, som det heter, sin "högvakt" i Boarp. Härpå svarade Sven, att 10 à 12 veckor voro de där, men det var av och till. Även i detta fall fanns det vittnen, som intygade, att "högvakten" var i Boarp.

Frågades Sven, om icke snaphanarne delat det de rövat i Laholm, då staden brändes. Sven erkände, att så varit fallet, men att han icke fått något av detta.

Ryttarhustrun Toa, som var i Boarp och måltade malt, vittnade, att då höll sig Sven undan. I drenghuset var en hop säd, som snaphanar hade fört dit. Hon berättade vidare, att en Hallandsbonde en afton kom till Boarp och talade om, att snaphanar hade tagit ifrån honom tre skäppor råg och sedan hade han löst ut rågen av snaphanarna. Sven erkände, att hans bror Anders var med, då Klingspor och de andra blevo mördade.

Sven i Boarp fick så tillfälle att försvara sig. Han framlade i Rätten Landshövding Leyonschiölds Pardonsbrev av d. 7 juni 1678, Kungl. Maj:ts pardonsplacat, daterat Halmstad d. 25 febr. 1678, Hjärnarps sockenvittne av åtta män underskrivet d. 1 april 1683 och Tostarps sockenvittne också underskrivet d. 1 april 1683. Han begärde nu, att få njuta Landshövdingens pardonsbrev, som angivits på Kungl. Maj:ts vägnar och sedermera blivit konfirmerat.

Gouvernementsfiscalen protesterade mot de inlämnade dokumenten och hänvisade till Resolutionen av d. 3 aug. 1681, samt Sveriges Rikes landslag. Sven i Boarp hade följt snaphanarna och deltagit i deras ogärningar och därför måste han få ett välförtjänt straff.

Nytt Ting i november.

Vittnar Sone Olsson i Munka Ågård, Munka Ljungby socken, att han var den som körde för Klingspor ifrån sin faders gård till Jöns Salomonsson i Werjesby, då han hade legat sjuk hos hans fader anno 1676, de hade 4 eller 5 väskor med sig. När Klingspor kom till Werjesby behöllt han begge sina drengar hoos sig, men begge Rytterne och hans skjutsbonde blevo inqvarterade hoos Sven i Skorstensgården, sedan kommo två snaphanar och då måste både ryttare och skjutsbonde följa med till Jöns Salomonsson, hvarest Sahl. Klingspor allaredan tillförne var tagen af andra snaphanar, då snaphanarne sade till honom skjutsbonden: "Spänn för din släde, du skall skjutsa till Landscröna." och då lagde de alle sakerna på hans släde och Klingsporen med, så sjuker som han var. Begge rytterne och den ena drengen måste följa med, men den minste slapp undan. Och när de således hade kiördt ett långt stycke utom vägen om natten, då de kommo uti en tjock skogsmarck, befallte de honom att hålla stilla, hvarest begge rytterne först blefvo med den ene drengen ihjälskjutne, och emellertid låg Klingspor sjuk i släden. Då kommo tvenne snaphanar och togo honom under armarna ifrån släden och ledde honom ett litet stycke derifrån, hvarest de sköto honom ihjäl. Då lades alla deras kläder på hans släde, som de andre sakerna förut voro uppå och måste han köra i mörkret en våldsamt väg, till dess han på ett helt bösseskott när en gård, då tog snaphanarne alle sakerna ifrån släden och befallde honom köra samma traf tillbaka, som han var kommen.

Herr General Gouvernementsfiscalen frågade, om han kände någon utaf desse snaphanar? Svar: Nej, men en hade ett hugg eller ärr öfver näsan, samt bekiende, att till den gården han körde var både dalar och liar.

Inkallades Sven Persson i Boarp och frågades om han icke var med i följe, råd och dåd när Leutnant Fersenstein blef mördad? Svar: Han var tvungen o.s.v.

Insinuerades Cämnersrättens Rannsaking i Laholm d. 20 okt. 1684, sedan Cämnersrättens Rannsaking i Halmstad d. 2 aug. 1684.

Sven Persson inlade en skriftlig förklaring, där han förklarade sig vara oskyldig. Vidare presenterades inför Rätten Socken vittne från Hasslövs socken i Halland och från Tossjö socken, där det

förklarades, att man ej hört något, som Sven kunde beskyllas för. I Tossjö tillägges försiktigt nog, att huru han uppfört sig i Hjärnarp eller annorstädes, visste man ingenting om.

Sven i Boarp hade två vittnen instämnda.

Pehr Jeppsson i Brammarp vittnade, att den natten, då Klingspor blev tagen hos Jöns Salomonsson i Werjesby, var Anders i Tiarp, Svens bror, och Eskil snaphaneryttmästare med snaphanen Söne om aftonen hos Sven i Boarp, och frågade honom, om han ville följa med på Parti. Han låg i sängen och svarade, att han inte ville följa med. Ännu ett vittne sade detsamma.

Dernest framkom Boel Persdotter, Svens styfdotter och berättar som Pehr i Brammarp.

Sven Persson uppmanades ännu en gång att erkänna sina brott, men han nekade enständigt. Han bestred även vittnesmålen och han ville ej erkänna riktigheten av Rättegångsprotokollen från Laholm och Halmstad. Vidare åberopade han den pardon, som han erhållit.

Rätten avkunnade följande Dom d. 17 nov. 1684.

Såsom nu detta owantalte Sven Persson i Boarp högst straffvärdiga bedrifter och missgärningar fullkomligen med åtskilliga edliga vittnesbörd honom är överbevist, en del han ock sjelf här för Rätten godvilligen tillstådt, som allt med mera och utförligen i akterna finnes. Alltså i anledning av det 5 och 9 Kapitlet Högmålsbalcken pröfvar Rätten skiäligt och rättvist, att Sven Persson hafver förgjort både lif och gods under cronans evärdeliga ägo i så måtto, att han androm till sky, förskräckelse och varnagel, samt sig som en menedare, trolös undersåte och missgärningsman till vählförtjent straff skall halshuggas, dock skall allt detta till Kungl. Götha Hofrätts vidare approbation och godtfinnande underdånigst hemställas.

Hovrätten behandlade Häradsrättens dom den 9 dec. 1684. I Hovrättens utslag heter det bl.a., att visserligen hade Sven i Boarp varit med snaphanarna och burit bössa, men då icke tillräcklig bevisning förelåg, att han deltagit i något mord eller dråp, frikändes han från dödsstraffet, med hänsyn till förklaringen över det kungliga pardonsplakatet av år 1681.